

KOLOZSVÁR THJ. SZAB. KIR. VÁROS

161096

ERDÉLYI
ZENE- ÉS SZÍNműVÉSZETI
KIÁLLÍTÁS

1941. NOV. 9-30.

A fedőlapot VARGA MÁTYÁS metszette fába.

KOLOZSVÁR THJ. SZAB. KIR. VÁROS

ERDÉLYI
ZENE- ÉS SZÍNműVÉSZETI
KIÁLLÍTÁS
1941. NOV. 9-30

Felelős kiadó: Vitéz Tibor

Nagy Jenő és Fia könyvnyomdája Kolozsvár, Búza-u. 3. — F. v.: Nagy Jenő

ELŐSZÓ.

Az első magyar színművészeti kiállítás.

Azon a napon, amelyen kiállításunk megnyílik, százötvenedik életévébe lép az erdélyi magyar színjátszás. S ezen a napon éled ujja pazar pompájában, huszonkét éves rabsága után a Kolozsvári Nemzeti Színház.

A százötven éves diadalmas és gazdag multnak néhány megmaradt emlékét akarjuk itt bemutatni azzal az ígérettel, hogy a gyűjtést folytatni fogjuk és azzal a titkos vágygal, hogy bár erősödnék és szélesednék ez a szerény kiállítás Kolozsvárott, a magyar színészet bölcsőjében, állandó színházi múzeummal!

Nemzeti életünknek egyik leghűségesebb osztályosa, bánatunknak gyászolója, vígasságunknak lelkes örvendezője, művelődésünknek egyik legerősebb oszlopa volt mindenkoron a magyar színjátszás, amelynek minden emléke drága ereklje.

Ezek az emlékek nemcsak a mult dicsőségét hirdetik, hanem iránymutatói jövődönknek is.

Csak a multak érdemének megbecsüléséből, nemzeti hagyományaink tiszteletéből fakadhat és erősödhetik hitünk jövődönkben.

Az erdélyi színjátszás százötven esztendeje a magyar művelődés történet legszínesebb, de legküzdelmesebb fejezete.

1626-tól, amikor a Bethlen Gábor fejedelemsége alatt kiadott első színjátszó szabadalomlevél lehetővé teszi a magyar szónak a nagy nyilvánosság előtt való megjelenését, egész napjainkig, az erdélyi színész és színészet sorsa, osztályrésze a nagy dicsőség; de a nyomában mindig ott settenkedik a nyomorúság, nélkülözés, sokszor a megnemértés és nem egyszer az üldöztetés.

1821-ig a magyar színészet Kolozsvárott csak megtűrt vendég volt. Első állandó jellegű otthona a Jókai-utcai Rhédey ház. De alig vetette meg lábát ebben a házban a magyar Thália, az irigység, megnemértés újra hajléktalanná tette. Első meleg otthonát hamarosan át kellett adnia a német színészeknek. Hála azonban annak a megértő és áldozatkész szellemnek, amely ebben a városban mindig pártfogolta a magyar színészetet, újra ott-hont találtak a Deák Ferenc utcai Pataki Sámuel féle ház bái termében.

Ezek a házról-házra vándorlások és a magyar színészetnek sok más felvetődő hétköznapi gondja érlelte meg az állandó színház építésének gondolatát. Kolozsvár nemes főurai akciót kezdeményeztek, hogy felépülhessen az első magyar kőszínház. Gróf Teleki József 1000 forintjával megindul a gyűjtés, amelyben páratlan áldozatkészséggel vettek részt, nemcsak főuraink, de az akkor még igen jómódu polgárságból is kicsik és nagyok egyaránt.

1821 fényes dátum a magyar művelődés történelemben. Körner Tivadar Zrinyijével megnyitja kapuit az első magyar kőszínház, a régi Farkas-utcai Nemzeti Színház.

Hogy mennyire tisztában voltak a magyar színjátszás nemzetnevelő, nyelv-pallérozó jelentőségével eleink, bizonyítja ennek a színháznak fényes multja és az az óriási hatás, amelyet az egyetemes magyar színjátszás fejlődésére gyakorolt. Ezt a hatást ma a történelmi távlatból, szinte mérnöki pontossággal mérhetjük le és állapíthatjuk meg, hogy napjaink eredményekben gazdag, tudásban és művészi színvonalban emelkedett magyar színésze a Farkas-utcai színházban elültetett magból sarjadt ki.

Hosszú évtizedeken keresztül Kolozsvár jelentette a becs-vágyó színészek álmainak netovábbját, a főváros egyre növekvő színészigényeit Kolozsvár szolgálta ki és mikor Budapesten a modern drámaírás egy új stílusú színház létesítését tette szükségessé, csak az épületet és a berendezést alkották meg, a szellemet, a falakat megtöltő életet, Ditrői Mórral az élen, Kolozsvárról plántálták.

A Vígszínházzal a magyar színjátszás, játéktílus és nem utolsósorban a magyar drámaírás új korszaka kezdődik. Ez a színház rövid pár évtized alatt óriási fejlődést mutat fel, melynek alapjait az egykori kolozsvári igazgató, Ditrői Mór, és az általa Budapestre vezetett kolozsvári együttes rakta le.

Az a fejlődés, amely a Farkas-utcai színházban megindult hamarosan feszíteni kezdi a színház, bizony kissé szűkre épített falait és a sok dicsőség fényesebb, pompázatosabb otthonra vágyik.

Dr. Janovics Jenő igazgatása alatt kezdik el az új Hunyadi-téri Nemzeti Színház építését, amelyet rendeltetésének 1906-ban adnak át.

A Farkas-utcai színház szerényen huzódik meg az új egyetem árnyékában, falai megkopnak, de emléke tovább él és mint egy örökkön élő szinbórum, őrzője marad azoknak a hagyományoknak, amelyekből az új Nemzeti Színház, talán soha nem látott, virágzásnak indul.

Ez a korszak annyira közel áll hozzánk, annak ragyogása és huszonekét év előtti megdermedése, annyira él a lelkünkben, hogy erre talán nem is szükséges ezen a helyen kitérnünk. Az erdélyi magyar színészet Via Dolorosa-jának ez az utolsó álló-

mása, talán a legfájdalmasabb és legszívbemarkolóbb. Idegen hatalom szuronyai kiüldözik a színészeket otthonukból és úgy látszik, hogy a magyar szó örökre megfagy a megkínzott színészajkakon. De él az elfeledett Farkas-utcai színház s az öreg falakból kiáradó szellem új életre támasztja a magyar színészetet, amelynek hányatott huszonnégy éve, a visszhangos, rideg szamospartai Színkörben, a magyar szó létéért és jogáért való szünet nélküli küzdelem.

Emlékeink, erekleink legtöbbje a Farkas-utcai színházról beszélnek, amely már nincs. A falakat lerombolták, a köveket széthordták s hogy lelkét is megöljék, formájából kivetkőztetve, olyanná alakították, hogy külsejében is hivalkodva tagadja meg a multat. Az anyag engedelmes, az emberi erő és tudás formába tudja kényszeríteni, de a lelket, a lényegét átalakítani nem tudja. Nekünk Kolozsváriaknak, de minden magyarnak is, a Farkas-utca szellemet jelent, amely legyőzhetetlen s amelyből minden megpróbáltatáson át, még a legnagyobb elesettségéből is, új élet fakad.

Bízva abban, hogy az első kolozsvári zene és színművészeti kiállításon összegyűjtött anyagból, ennek a szellemnek hamarosan állandó jellegű hirdetője: múzeum lesz, hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik a kiállítás anyagának összegyűjtésében és rendelkezésükre bocsájtásában segítségünkre voltak.

Kolozsvár, 1941. november 9-én.

VITÉZ TIBOR
a kolozsvári Nemzeti Színház
főrendezője

Az első magyar zenei kiállítás.

Örvendetes, hogy ismét Erdélyből indul el egy eszme megvalósítása. Az első magyar zenei kiállítás Kolozsvárt kellett megnyíljon, hisz ebből a városból került ki minden, ami zenei művelődésünk szempontjából jelentős. Az első magyar hangjegyeket itt metszették fába, mikor kiadták Tinódi Cronica-ját 1554-ben a kolozsvári Hofgreff György nyomdájában. Itt alakult az első magyar dalműtársulat, itt játszott a Jókai-utcai gróf Rhédey házában. Az első magyar zeneiskola is itt nyílik meg 1819-ben a Musicalis Egyesület alapításaként. Az első ismert magyar dalművet a Béla futását is itt írja Ruzitska József, és Kolozsvárt mutatják be 1822 december 26.-án. Kézenfekvő volt a gondolat, hogy az első magyar zenei kiállítás is itt nyíljon ahol még a multnak egyik-másik emléke feltalálható. Kedvezőbb időpont pedig alig adódott volna a kiállítás megnyitására, mint a kolozsvári Nemzeti Színház és operaegyüttes megújulásának napja. Hálát adunk Kolozsvár városának, hogy élén Keledy Tibor dr. polgármesterrel megadott a kiállítás megrendezéséhez minden anyagi és erkölcsi támogatást. E megértés nélkül ez a zenei kiállítás nem nyílhatott volna meg.

A zenei kiállítás anyaga áttekintést ad Erdély zenei műveltségének multjáról és most, egy új zenei megindulásnál intő példaként figyelmeztet mindenkit, akit illet, hogy ez a mult kötelez. Zenei életünk sohasem merült ki a főváros zenei mozgulásainak másolásából, hanem az mindig saját útját járta és nem egyszer mutatott példát a magyar zenei műveltség fejlődésének történetében.

A kiállítás legrégibb hangjegyes lejegyzései a XVI. századig nyúlnak vissza, ezt bizonyítják az Unitárius Kollégium iniciális kutyabőrre lejegyzett tabulaturái. A messzi multba nyúlnak vissza a Graduale Sacrum kezdetleges lejegyzései (1699), valamint az Öreg Graduálnak (1636) hangjegyei. E hatalmas énekes gyűjteményt Geleji Katona Istvánnak és Keserű Dajka Jánosnak köszönhetjük. Egyedül álló az 1622-ből való százsz unitárius graduál,

melyben négy szolamú passió található lejegyezve menzurális kézi hangjegyírással.

A XIX-ik század eleje nagy fordulatot jelent Erdély zenei életének fejlődésében. A főuraink által szerződttetett zenetanítók, akiket gyermekeik zenére oktatása céljából hoztak az országba, Erdélybe ültetik a nyugati zenei műveltséget.

Szerzeményeik a tanítást szolgálták. Maguk írtak tanítványaiknak darabokat. E bevándorolt osztrák és cseh-morva muzsikuskok közül kerültek ki az első magyar zeneiskola tanítómesterei. Szerzeményeik közül néhányat megőrizett az Erdélyi Múzeum kéziratára. Ennek köszönhetjük a zeneiskola első igazgatójának Polz Antalnak kéziratos Rondóját zongorára négy kézre, de figyelmet érdemel a zeneiskola második igazgatójának Grosspeter József Domokosnak egy dalocskájának (ének és zongora), valamint Hat változatának (zongora vagy clavicinre 4 kézre) eredeti kézírata. E gárdából való Caudella Fülöp, aki Wesselényi Polixeniának volt zenetanítója. Kéziratok zongoraváltozatai nem lehetnek érdektelenek e kor iránt érdeklődő előtt. Sajnos Bakfark Bálintnak (XVI. sz.) a nagy erdélyi lantosnak és zeneszerzőnek hangjegyei közül egyet sem tudtunk megszerezni és hiányzik egy másik fontos kézirat is a híres csiki ferencrendi szerzetesnek Kájoni Jánosnak Kodexe (XVII. sz.). Minthogy híres orgonaépítő is volt, nagyon emelte volna a kiállítást, ha valamelyik orgonájának legalább egy részét kiállíthattuk volna. A XVII. századból a kolozsvári M. Tótfalusi K. Miklós Siralmas Panaszának címlapját és hangjegyes Siralmas Panaszának egy fényképes lapját mutatja be a kiállítás.

A XIX. század elején meginduló belterjes zenei művelődés keltette életre a Zenekonzervatóriumot, melynek alapítási iratainak fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ezen zeneiskola volt a magja régebben minden kolozsvári zenei megmozdulásnak. Az operai műveltség kialakulásának vetülete a sok műsor, kéziratok hangjegy és régi hangszer. Műsorok vannak a XVIII. századból, valamint nagy számú operaműsor az Erdélyi Jádzó Szín folytatásként alakult Nemzeti Színház virágkorából, a XIX. század közepéből. Az operai kéziratok között vannak Paccininek, Cimarosanak, Mehulnak, Beethovennek, Haydnnak, Mozartnak, Gretrynek stb. azok a zenekari hangjegyei, melyekből e műveket a kolozsvári dalszintársulat azokat legelőször játszta a XIX. század elején. Ezen operai zenekar, valamint a zenekonzervatórium első idejéből valók a kiállított hangszerek nagy része is: fagotok, ventilkürt, ventiltrombita, oboa, klarinét, fuvola, cinkhangszer, a múlt század elejéről és közepéről. Legnagyobb részük hazai gyártmány.

A házi muzsika Kolozsvár zenei életében mindig nagy szerepet játszott és ma is fontos zenei megnyilatkozása a város polgárságának. Minthogy a házi zenélés nélkül a nyilvánosan megnyilvánuló operai és zenekari műveltség gyökértelen, különös

fontosság helyeztetett ez irányú zenei multunk kiállítási anyagára. A házi muzsika apostola Kolozsváron a nagy unitárius polihisztor, egyetemi tanár és zenekritikus Brassai Sámuel volt. Neki köszönhető, hogy városunkban olyan korán megindult a rendszeres kamarazenélés. Ő alapította az első zenetársaságot is a Házi Zenekört, melyből később kifejlődött a Kolozsvári Zenetársaság. Ez a nagymultú egyesület, mely fellendülésének virágkorát a XX. század első évtizedében érte meg, a román megszállás alatt be kellett szüntesse működését. A házi zenélés szorosan össze volt nőve a Zenetársasággal, mint ezt a kiállított műsorok bizonyítják. A nagy lendületű házi zenélést igazolja a sok első kiadású Haydn, Beethoven, Mozart, Haensel, Fesca, Arditi, Bruni, Schumann és Schubert hangjegy, melyet magántulajdonból lehetett a kiállítás céljaira megszerezni. Liszt kolozsvári hangversenye után került le a városba Barabás könyomatos rajza is a magyar mesterről, de a kiállított metszetek és kőrajzok (Paisiello, Haydn, Delayrac,) is akkor jutottak főurainkhoz, mikor műveiket a kolozsvári dalműszínházban játszották. A korai erdélyi házi muzsikálásoknak emlékeit adják a kiállított hangszerek is: virgínál, régi zongorák, spinett, két hárfa a XVIII. századból valamint egy remek hegedűvonó 1703-ból, mely az igen zeneies Wesselényi családé volt. Wesselényi Farkas volt az első erdélyi főúr, aki Beethoven műveiért még a halhatatlan mester életében lelkesült és kamarazene műveit már a XIX. sz. elején játszotta.

A kolozsvári zeneszerzők közül két komoly egyéniség neve említendő, mindketten igazgatói voltak a Zenekonzervatóriumnak: Ruzitska György és Farkas Odön. Ruzitska mint nevelő került Erdélybe a gróf Bánffy János családjához 1809-ben és itt halt meg Kolozsváron. Áldásos működésének köszönhető, hogy zenei életünk rohamosan hozzákapcsolódott a Nyugateurópaihoz. A Zenekonzervatóriumnak új alapokra fektetése és megszervezése körül elévülhetetlenek az érdemei. Farkas Odön zeneszerzőnk országhírű volt, több művét játszták a pesti operában. Mindkét muzsikusunknak emléke méltóan van képviselve a kiállításon, éppen úgy, mint az első ismert magyar dalmű szerzőé, Ruzitska Józsefé, kinek Béla futása című dalművének két eredeti vezérkönyve került kiállításra.

Külön köszönet és hála jár mindazoknak, akik a kiállításához kért anyagot szívesen kölcsönadták: Dr. Herepey Jánosnak, a Szepsiszentgyörgyi Székely Múzeum igazgatójának, Józan Miklós unitárius püspök öméltségának, Dr. Kovács Benedek, marosvásárhelyi református kollégiumi könyvtár igazgatójának, Kelemen Lajos kolozsvári Könyvtári főigazgatónak, Valentiny Antal kolozsvári Egyetemi Könyvtár igazgatójának, Gönczy László reform. kollégiumi igazgatónak, Márkos Albert unit. koll. könyvtárigazgatónak, Brüll Emánuel ref. koll. könyvtárigazgatónak, a Budapesti Operaháznak, Kiss Bélának a Kolozsvári Zenekonzervatórium gondnokának, Dr. Ruzitska Béla egyetemi tanárnak,

Dr. Léczfalvi Sipos Gábor ügyvédnek, Dr. Veszprémy Lajosnak, a budapesti Nemz. Színház Emlékmúzeumának, Dávid József hangszerésznek, Dr. Janovics Jenőnek, Dr. Szentkirályi Ákosnak, a Fotófilm fényképészeti műteremnek, és végül Lehel István tanársegédnek, aki a kiállítás rendezésében olyan szívesen és odaadóan segített.

Lakatos István

ZENEMŰVÉSZETI RÉSZ

I. HANGSZEREK.

1. **Zongora** (Hammerklavier) Johann Jakesch Wien gyártmánya. XVIII. század. Pedál nélkül. Empire stílusú szekrénnyel. Erdélyi Múzeum Régiségtára tulajdona.
2. **Zongora pedállal.** Bécsi gyártmány. XIX. század. Casp. Lorenz Wien. Diófaszekrényben. Erdélyi Múzeum Régiségtára tulajdona.
3. **Spinett.** Bécsi gyártmány. A szerkezet alatt kis varrószekrény fiókokkal. XVIII. század végéről. Kihuzható klaviatúrával. Erdélyi Múzeum Régiségtára tulajdona.
4. **Virginál.** Készítette 1850 körül Szárazajtn egy székely asztalos. Erdélyi Múzeum Régiségtára tulajdona.
5. **Hárfa.** XVIII. századból. Rajta cédula: Ugron Karolina 1790. A Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum tulajdona.
6. **Hárfa a XVIII. század elejéről.** A Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum tulajdona.
7. **Pulpitus** 1776-ból. Puhafa kézi festéssel. Az Unit. Koll. tulajdona. Ráfestve: Tsoma Gergely maga költségével tsináltatta.
8. **Metronome de Maelzel** 1815. A Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
9. **Fagot.** XIX. század elejéről. 8 billentyűvel.
10. **Fagot.** XIX. század közepéről. 16 sárgaréz billentyűvel. A Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
11. **Oboa** puszpángfából, elefántcsont karikákkal. XIX. század közepéről, 14 billentyűvel. Készült Stehle-nél Wienben. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.

12. **Angol kürt** XIX. század elejéről. Készítette Schölnast, Pressburg. Magyar címerrel. Cég és címer égetve. Puszpángfa, elefántcsont karikákkal, 7 sárgaréz billentyűvel. Az E. M. E. Régiségtára tulajdona.
13. **Fuvola.** (F) Puszpángfából bivalyszarv karikákkal 6 lyukkal, négy sárgaréz billentyűvel. Égetett jegye: Schölnast, Pressburg és magyar címer. A XIX. század közepéről. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
14. **Fuvola.** Puszpángfából, bivalyszarv karikákkal, 6 lyukkal, 6 sárgaréz billentyűvel. XIX. század közepe. Franz Hoyer gyártmánya. Erd. Múzeum Egylet régiségtára tulajdona.
15. **Klarinét.** (B) Puszpángfa bivalyszarv karikákkal. 11 sárgaréz billentyűvel, XIX. század közepéről. I. Merklein Wien gyártmánya. (L. Thullmann, Wien) Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
16. **Cakan,** vagy **Flageolet furulya.** Ébenfából, 4 billentyűvel. 8 lyukkal, XIX. század végéről. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
17. **Görbe elefántcsont fuvóhangszer.** (Schwarze Zinke). Díszes ezüst ékítménnyel. Hozzávaló díszes bőrtokkal. Kis bőrtokban 6 hozzávaló fuvóka, rajta N. Gy. monogramm és 1821. évszám. Gróf Mikó Imre tulajdona volt. E. M. E. Régiségtáráé.
18. **Tárogató.** újtordai Kőváry Ernő kolozsvári festőművész tulajdona volt. Schunda gyártmány. E. M. E. Régiségtára tulajdona.
19. **Trombita.** (Es) Szelepes. Sárgarézből. Ignáz Lorenz in Linz gyártmánya. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona. XIX. század.
20. **Puzon.** Szelepes 4 billentyűvel. Ignaz Lorenz in Linz gyártmánya. Sárgaréz. XIX. század. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
21. **Kürt.** (Szelepes.) Sárgarézből. Ignaz Hoyer in Graz gyártmánya. XIX. század elejéről. Kol. Zenekonzervatórium tulajdona.
22. **Oboa.** Puszpángfából 7 lyukkal, 12 sárgaréz billentyűvel, a XIX. sz. közepéről. Dávid József hangszerész tulajdona.
23. **Lant.** Német mester műve a XIX. sz. elejéről. Dávid József hangszerész tulajdona, Kolozsvárt.

24. Hegedű. Braun Mihály hegedűkészítőmester készítette Kolozsvárt 1901-ben báró Wesselényi Ferencnek. Dávid József hangszerész tulajdona.
25. Hegedű. Kovács Kálmán készítette Kolozsvárt 1882-ben. A Zenekonzervatórium tulajdona.
26. Hegedűvonó. Mestermunka a XVIII. sz. elejéről. Góttílusú elefántcsont béka és csavargomb. Valószínűleg báró Wesselényi Farkasé volt.

II. NYOMTATOTT HANGJEGYEK.

27. Bach. Toccata per Clavicembalo. A Vienna presso Hoffmeister et Comp.
28. J. S. Bach. Kromatische Fantasie. Neue Ausgabe mit einer Bezeichnung ihres wahren Vortrags, die derselbe von J. S. Bach auf W. Friedemann Bach von diesem auf Forkel und von Forkel auf seine Schüler gekommen. C. F. Peters. 1819. év. Tintával ráírva „Propriété de G. Ruzitska. Acélmetszet.
29. Beethoven. Deux Grandes Sonates pour les Clavecin ou Pianoforte avec un violon obligé ou violoncelle. Dédiées á Sa Majesté Frederic Guillaume II. Roi de Prusse. (Oeuv. 5) Bureau de Music De Hoffmeister et Küchner. Á Leipsic. Acélmetszet.
30. L. van Beethoven. Deux Sonates pour le Pianoforte et Violoncelle. Bonne et Cologne chez Simrock. (Tintával ráírva: „Propriété de G. Ruzitska“). Acélmetszet. XIX. század elejéről.
31. Luigi van Beethoven. Sonata per il Clavicembalo con violoncello. Presso Artaria et Comp. A Vienna. (Acélmetszet).
32. Louis van Beethoven. Sonate pour le Forte Piano avec un violon ou un Violoncelle. Oeuvre XVII. N. Commission chez Bureau de Musique á Leipsic. Acélmetszet.
33. Louis van Beethoven. Op. 37. Grand Concerto pour le Piano-Forte Dédiée á son Altesse Royale Monseigneur le Prince Louis Ferdinand de Prusse. Á Vienne au Bureau d'Arts et d'Industrie. Tintával ráírva: „Propriété de G. Ruzitska.“ Acélmetszet.

34. **L. van Beethoven.** Romance, pour le Violon. Oeuvre 40. Propriété au Bureau de Musique de C. F. Peters. Acélmetszet. Zenekari kiséreti anyaggal.
35. **L. van Beethoven.** Grand Quintuor op. 29. Chez les Fils de B. Schott Mayence. (Tintával ráírva: „Bodor Pálé“). Acélmetszet a XIX. század első feléből.
36. **Louis van Beethoven.** Concerto pour le Violon. Composé et dédiée a son ami Monsieur de Breuning. Oeuvre 61. Á Vienne et Pesth au magasin de J. Riedel. Acélmetszet teljes zenekari anyaggal.
37. **L. van Beethoven.** 4-tes Trio in B-dur für Pianoforte, Violine, (oder Klarinette) und Violoncelle. 11-tes Werk. Wien, bei Tobias Hasslinger. Gyűjteményes kiadás VII/4. Acélmetszet.
38. **Ludw. van Beethoven.** Quartett No. 3. 18-tes Werk. Tobias Hasslinger in Wien. Beethoven gyűjteményes kiadás. XI/3. Acélmetszet.
39. **Ludwig van Beethoven.** Saemtliche Duos für Pianoforte und Violine unter Revision von Franz Liszt. Wolfenbüttel, Druck und Verlag L. Holle. Der Gesamtausgabe V. Band.
40. **W. A. Mozart.** IV. Sonates pour le Piano forte avec accompagnement d'un Violon et Violoncelle. Au magasin de l'imprimerie Chimique J. R. Priv. sur Le Graben.
41. **W. A. Mozart.** V. Sonates pour le Pianoforte avec accompagnement d'un Violon. Au magasin de l'imprimerie Chimiques J. R. Priv. sur le Graben.
42. **W. A. Mozart.** V. Sonates et II Airs Variés pour le Piano-forte avec accompagnement de un violon. Au magasin de l'imprimerie chimique J. R. Priv. sur le Graben.
43. **Haydn.** Trois Quatuors 74 Oeuvre à Vienne chez Artaria Comp. Acélmetszet.
44. **Joseph Haydn.** Ugyanaz mint előbbi. Oeuvre des quatuors livre 75. Acélmetszet.
45. **G. Haydn.** Quartetto, in Vienna presso Artaria et Comp. Acélmetszet.
46. **Joseph Haydn.** 82-me et dernier Quatuor. dédiée á Monsieur le Comte Maurice de Fries. Chez Breitkopf et Härtel á Leipzig. (Ráírva tintával: Friedrich Raczek). Acélmetszet.

47. **Joseph Haydn.** Die Schöpfung. Ein musikalisches Oratorium. Wien bei Artaria und Compagnie. Acélmetszet, teljes zenekari anyag. (Kolozsvári Zenekonzervatórium tulajdona.)
48. **Schubert Franz.** Quartettsatz C moll. Zum erstenmal in Druck erschienen im Dez. 1870. Leipzig, Verlag von B. Senff. Acélmetszet.
49. **Schubert Francois.** Grand Quintuor. Oeuvre 163. Vienne chez C. A. Spina Suc. A. Diabelli et Comp. Acélmetszet.
50. **Fred. Chopin.** Premier Trio. Dédinée á son Altesse Monsieur le Prince Antoine Radziwil. Oeuvre 8. Leipzig chez Fr. Kistner. Acélmetszet.
51. **Robert Schumann.** Faschingsschwank aus Wien. Fantasiebilder für das Pianoforte. Herrn Simonin De Sire in Diant zugeeignet. Werk 20. Wien, bei Pietro Mechetti qm Carlo.
52. **Robert Schumann.** Quartett op. 47 Sr. Excellenz Herrn Grafen Mathieu Wielhorsky Hofmarschall zugeeignet. Leipzig, bei F. Whistling 1857. Acélmetszet.
53. **Pierre Haensel.** Trois Quatuors dédiées a son ami Charles Auguste Seidler Oeuvre 22. Á Vienne chez T. Mollo.
54. **Idem.** Á Monsieur Le Comte J. T. de Zabielski dédié. Oeuvre 27. Vienne au magasin de l'imprimerie chimique J. R. pr. sur le Graben No. 612.
55. **Idem.** Quatuor dédié a Monsieur J. B. de Wapinski son eleve. Oeuvre XXX. á Vienne chez Jean Cappi.
56. **F. E. Fesca.** Oe. IX. Quintetto dédiée á Monsieur le Baron de Lassolaye. Leipzig au Bureau de Musique de C. F. Deters. Acélmetszet.
57. **Louis Ferdinand Prince de Prusse.** Trio pour le Pianoforte avec Violon et Viloncelle dédiée á S. A. Serenissime Madame la Duchesse Courlande. Á Leipsic chez Breitkopf et Härtel. Oeu. 5. Acélmetszet.
58. **Mr. F. A. Hoffmeister.** VI. Quintettes. Á Vienne á son Magazin. Acélmetszet.
59. **Mauro Giuliani.** Grand Concerto pour la Guitarre. Dédinée a Mr. de Monte. Oeuvre 36. á Vienne chez Artaria et Comp. (Tintával ráírva Dolánszky). Acélmetszet.

60. **Luigi Arditi.** Sestetto di Bravura. Dedicato All Ill-mo Sigr. Conte Renato Dorromeo, Direttore dell' I. R. Conservatorio di Musica in Milano. G. Ricordi, Milano. Acélmetszet.
61. **Camille Barni.** Trois Quatuors. Dédiés a S. E. Mr. le Prince dal Paix Oeuvre 4. Á Paris, chez Sieber Péere, Prof. et Editeur de Musique (Tintával ráírva: Sieber). Acélmetszet.
62. **Wieniawski.** Op. 6. Souvenir de Moscou. Á son ami le Comte V. Bobrowski Deux romances russes par Warlamow transcrites et variées pour le Violon avec acc. de Piano. Braunschweig, Henry Litols Verlag.
63. **Anton Halm.** Die Krönungsfeyer Ihrer Majestät der Kaiserin von Oesterr. Carolina Augusta als Königin von Ungarn in Pressburg den 25-ten September 1825. Ein charakteristisches Tongemälde fürs Pianoforte. Herausgegeben von Carl Haas. Buchhändler in Wien (Tuchlauben No. 561). Op. 55. Acélmetszet.
64. **C. de Bériot.** Second Concerto pour le Violon avec acc. de orch. dédée a son ami Jules Troupenas. Op. 32. Chez le fils de B. Schott. Mayence.
65. **Ed. Wolff et H. Vieuxtemps.** Grand Fantaisie pour Piano et Violon sur des motifs de l'opera Oberon de Weber. Dédée a Mr. le Duc de Loss. Chez de fils de B. Schott. Mayence. Acélmetszet.
66. **H. Vieuxtemps.** Op. 22. No. 4. Quatrieme Morceau de Salon. Souvenir de Bosphore. Pour le Violon avec acc. de Piano. Dédée a Madame de Titoff. Chez Ed. Bote & G. Bock. Acélmetszet.
67. **Vieuxtemps.** Reverie. Adagio pour le Violon avec acc. de Piano. Dédée á son Exc. Mr. le Comte Gregoire Strogoff. Op. 22. No. III. Berlin et Breslau chez Ed. Bote & G. Bock. Acélmetszet.
68. **Vieuxtemps.** Fantaisie-Caprice pour le Violon avec acc. de Piano. Dédée á son ami C. de Bériot Op. 11. Chez le fils et B. Schott, Mayence. Acélmetszet.
69. **Vieuxtemps.** Premier Morceau brillant de Salon pour le Violon avec acc. de Piano. Dédée a son Exc. Mr. le Comte Ferd. de Troyer. Op. 22. No. I. Berlin et Breslau Ed. Bote & G. Bock. Acélmetszet.
70. **Farkas Ödön.** Első vonósnygyes C-moll. Erkel Ferenc magyar könyvkiadó Szövetkezet kiadása. Kolozsvár 1904. —

Dalok. 1, 2, 3 füzet E. F. M. Z. kiadása, Kolozsvár. 1903. I. sorozat 7, 8, 9 füzet. — Tetemrehívás Zenedráma 1. felvonásban, teljes zongora kivonat. E. F. M. Z. Sz. kiadása Kolozsvár. 1903. I. sorozat, 1 füzet. — Szerenád, vonózenekarra. Vezérkönyv. E. F. M. Z. Sz. kiadása. Kolozsvár, 1904. I. sorozat, II. füzet.

71. **Pongrácz József** 16. mű. Agnes csárdás zongorára szerzé és Mélt. B. Bánffi Agnes kisasszonynak tiszt. ajánlja P. J. A szerző sajátja. Kolozsvárt, 1867. Szita Oszkár karmester tulajdona.
72. **Erkel Ferenc.** Himnusz. Koszorúzott zenéjét írta s a lelkes költő rokonkeblű barátjának tekintetes Deák Ferenc úrnak mély tisztelettel ajánlja a Szerző. Pesten Wagner József kiadása. Acélmetszet. Vezérkönyv. (A Ref. Koll. könyvt. tulajdona).
73. **De Vienne Tonteiter für die Flöte.** Braunschweig im Musikalischen Magazine auf der Höhe. Bólyai János fuvola iskolája. A Marosvásárhelyi Ref. Főtanoda könyvt. Tintával ráírva: Bólyai Ján. 1875.

III. KÉZIRATOS HANGJEGYEK.

74. **Ruzitska József.** Béla futása. Eredeti vezérkönyv. Az E. M. E. tulajdona.
75. **Ruzitska József.** Béla futása. Eredeti kézirat. A budapesti m. kir. Operaház tulajdona.
76. **Tabulaturás hangjegyek.** Színes iniciálékkal. Kutyabőrre írva 1585 évből. Az Unitárius Kollégium Könyvtárának tulajdona.
77. **Graduale oder geistliche Gesang und Psalm sampt ihren Antiphonen und Hymnen wie sie der Teutschen Kirchen zu Klausenburg gesungen werden durchs gantze Jahr gestellet und geordnet durch den Ehrsamem Laurentium Budakerum selbigerkeit Tutscher Kantor in Klausenburg im 1622 Jahr aus Bewilligung und Verlag der Ehrsamem un namhafften wohlweisen H. Stephanu Radnóti und H. Laurentium Fielstich, selbigerkeit Kirchen Väter.** A százsz unitárius eklézsia legrégebb graduálja. A végén igen érdekes passió négy hangra és Kolozsvár 1655-i égését sírató ének. A Kolozsvári Unitárius Kollégium könyvtára.

78. **Öreg graduál.** Gyula Feir-Varatt az ignek megtestesülése után MDCXXXVI. esztendőben. A marosvásárhelyi Ref. Egyház tulajdona. Rákóczy György kézjegyével.
79. **Graduale sacrum in Honorem Gloriam Unius Veri Dei Patris Nec non Filii cujus Jesu Christi crucifixi scriptum anno MDCXCIX.** Hangjegyes feljegyzésekkel.
80. **Énekes füzet.** Mensurális lejegyzésekkel 1836-ból. Imreh Lázár marosvásárhelyi evangélikus ref. kántor énekes füzete. Halotti énekek. A kol. Ref. Kollégium tulajdona.
81. **Six Variationi pour le Clavecin ou Pianoforte á quatre mains composée par Joseph Dominique Grosspeter.** Eredeti kézirat. Az E. M. E. kézirtattárának tulajdona.
82. **Gesang für eine Sopranstimme mit Begleitung des Claviers oder Pianoforte componiert von Joseph Dominik Gross-Peter.** Eredeti kézirat.
83. **Polz Antoin.** Rondeau á quatre mains, dédicée á Mlle la Baronne Polixene Wesselényi. Eredeti kézirat.
84. **Philippe Caudella.** Trois Thèmes variée pour Pianoforte. Eredeti kézirat. Az E. M. E. kézirtattárának tulajdona. Wesselényi Polixénia kézjegyével.
85. **Louis van Beethoven.** Op. 80. Fantasie gesetzt von George Ruzitzka 1821. Eredeti kézirat vezérkönyv és szólamok.
86. **Erkel Franz.** Ouverture zur Oper Báthori Mária. Vezérkönyv. Valószínűleg eredeti kézirat. Erkel Ferenc kezéirásával, az első lapon következő ajánlás: „Bis auf Wiedersehen zum Andenken von deinem intimen Freund Franz Erkel Pest im 1. Februar 1845. Ruzitska Béla dr. egy. tanár tulajdona.
87. **Ruzitska G.** Ouverture zur Oper Alonso 1828. Eredeti kézirat. Vezérkönyv. Ruzitska Béla dr. egy. tanár tulajdona.
88. **Ruzitska G.** Divertissement musical pour le Pianoforte á 4 mains. Composé pour Alexe et Rosalie B. Bánffy 1836. Eredeti kézirat. Ruzitska B. dr. egy. tanár tulajdona.
89. **Irott hangjegylapok.** Szólamok a Sevillai Borbély-ból. Valószínűleg Bólyai Farkas vagy János hangjegyei. A Marosvásárhelyi Ref. Koll. Nagykönyvtára tulajdona.
90. **Rossini.** Az olasz nő Algirban. Vezérkönyv a mult századból. Latabár lejegyzése. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajd.

91. **Paccini** *Giovani Nell Ultimo Giorno di Pompei*. Vezérkönyv. Kézírtatos lejegyzés. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
92. **Rossini** *Armida e Rinaldo*. Duetto. Vezérkönyv és szólamok. Botos Istváné, rávezetve. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajd.
93. **C. M. v. Weber**. *Scena e Aria aus Oberon*. Kv. Ref. Koll. Kézíráttára tulajdona.
94. **Boieldieu**. Párisi János. Szólamok Pály Elek másolata. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
95. **Bihari**. *Ungarische*. Vezérkönyv zenekarra. Mult század végi lejegyzés.
96. **Gretry**. *Raoul der Blaubert*. Vezérkönyv. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
97. **Haydn**. *Der Herbst*. Kézirat. Mátfy József ajándékozta a Ref. Kollégiumnak 1820-ban. Brácsa szólam. Kv. Ref. Koll. kézíráttára tulajdona.
98. **Egressy P. Gábor** színész „Egy magánydal“ *Fra Diavolo* című daljátékból Krizbai Dezső Miklósnak ajánlva. Kézirat. Ref. Koll. tulajdona.
99. **Mozart**. A tündér síp. Szólamok. Pály Eleké. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
100. **Mercadante**. *Duetto aus der Oper Andronico*. Vezérkönyv. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
101. **Paccini**. *Aria aus der Oper Arabi di Galli*. Vezérkönyv. és szólamok. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
102. **Verdi**. *Troubadour*. *Scena e terzetto*. Vezérkönyv, szólamok. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
103. **Mozart**. *Titus-ból*. Vezérkönyv és szólamok. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
104. **Bellini**. *Norma opera*. Szólamok. Kézirat. Leírta Gyula Ferenc klarinettista. Ref. Koll. tulajdona.
105. **(Kreuzer)**. *Die Nachtwandlerin*. Vezérkönyv és szólamok. Rajta pecsét Kolozsvári Nemzeti Színház. Másik pecsét. F. Hollai Anna. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
106. **Kisfaludi Kisfaludy Sándor**. *Nemzeti Nép Dal. Énekre és zongorára*. Valószínűleg eredeti kézirat. Ref. Koll. tulajd.

107. **Ruzitska György.** Mi atyánk. Énekkari vezérkönyv és szólamok. Eredeti kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
108. **Mercadante.** Claudio et Elisa. Vezérkönyv. Kézirat a Kv. Ref. Koll. tulajdona.
109. **(Ruzitska József).** Béla futása szólamok. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
110. **(Haydn).** A teremtésből. Énekkari szólamok és vezérkönyv. Ráírva: Énekeltetett a Synoduson Kolozsváron, 1821. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
111. **Beethoven.** Fidelio Wien Artaria et Comp. Kézírtos partitúra. A hangjegy első oldalán viasz pecsét rajta: Kunst-handlung A. et C. Wien. A kolozsvári Zenekonzervatórium tulajdona.
112. **Pataky Sámuel hangjegyei** 1816-ból. Zenekari szólamok. Kézirat. Rajta tintával: scripsit Zaky. Kv. Ref. Koll. tulajd.
113. **Giacomo Rossini.** Symphonia nell opera Il Tancredo. Vezérkönyv. Kézirat. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
114. **Cimarosa.** Rondo. Zenekari vezérkönyv, énekszólammal. Kézirat. Ref. Koll. tulajdona.
115. **(Auber)** Portici némából ária. Vezérkönyv. Kézirat. Kv. Ref. Koll. tulajdona.
116. **Farkas Ödön.** Tetemrehívás. Zenedráma. Eredeti kézirat. Vezérkönyv. Egyetemi Könyvtár tulajdona.
117. **Farkas Ödön.** Balassa Bálint. Dalmű. Eredeti kézirat. Vezérkönyv. Az E. M. E. tulajdona.
118. **Farkas Ödön.** Nyitány. Eredeti kézirat. Vezérkönyv. (Nagy zenekar). Kolozsvár. Zenekonzervatórium tulajdona.
119. **Farkas Ödön.** Kurucvilág. Zenekari költemény négy részben. Eredeti kézirat. Kolozsvár. Zenekonzervatórium tulajd.
120. **Farkas Ödön.** Hegedűverseny. Eredeti kézirat. Zongora kivonattal.
121. **Farkas Ödön.** Vonósnégyes. Másolt kézirat.
122. **Hubay Jenő.** Zárlat egy Mozart-hegedűversenyhez. Kézirat. Báró Kemény Géza tulajdona.

123. **Henneberg Johann:** Csörgő' sapka. Opera. Zenekari vezér-könyv. Eredeti kézirat. A budapesti Nemzeti Színház Em-lékmúzeumának tulajdona.

IV. KÖNYVEK.

124. **Psalmi Davidis. Metrorythmici ad Ambrosii Lobwasseri me-lodias con cinnati. Apud Paltenium in Francofurto Venales MDCXII.** Mensurális hangjegyekkel. Az Erdélyi Múzeum Könyvtára tulajdona.
125. **Szent Dávid királynak és prófétának százötven 'Soltári.** (Szenczi Molnár Albert) Kolo'sváratt A reff. coll. betűivel. 1773-ik eszt. Erdélyi Múzeum Könyvtára tulajdona.
126. **Énekes könyv.** Kolosváratt 1796. II.-ik kiadás. Erdélyi Múzeum Könyvtára tulajdona. (Mensurális hangjegyekkel).
127. **Közönséges Isteni tiszteletre rendeltetett énekes könyv.** Nyomt: a' Réf. Coll. Betűivel 1777-dik Esztend. Kolo'svá-ratt. Erdélyi Múzeum Könyvtára tulajdona.
128. **Szenczi Molnár Albert.** Zsoltáros könyv. Mensurális hang-jegyekkel. Címlap hiányzik. Kolosváratt Guttmann János Könyváros és Könyvkötőnél 1811.
129. **Énekes Könyv.** Találtatik Guttmann János Compactor és Könyvárosnál. Kolosváratt. 1777. Mensurális hangjegyekkel. Erdélyi Múzeum Könyvtára tulajdona.
130. **Pope Probatétele az Emberről. Bolyai fordításai.** Benno Schillernek az Örömhöz c. ódájának fordítása. Nyomtatott a' Reform. Kollégyom' betűivel Fiedler Gottfried által 1819. M. Vásárhelyen. A Maros Vásárhelyi e. r. Fő-Oskola könyve.
131. **Az Orgonálás mesterségének gyakorlati megtanulására ve-zető Népszerű UTASÍTÁS.** Kiadta M. B. I. Kolozsvártt, az Evang. Reform. Főtanoda betűivel MDCCCLVI. A Kv. Ref. Koll. tulajdona.
132. **Clavicimbel EN Orgelboek.** Door Quirinus van Blankenburg. In 's Gravenhage By Laurens Berkoske, Boekverkooper, 1732. Ref. Koll. könyvtárának tulajdona.
133. **Farkas Ödön.** Az Énekhang. Budapest. Pesti Kny. r. t. 1907.

134. **Ének Iskola a kol. Zenekonzervatórium növendékei számára.** Irta Ruzitska György. Elméleti és Gyakorlati rész. Kolozsvártt. Ifj. Tilsch János tulajdona. Nyomatott az ev. ref. főiskola könyv- és könyomda intézetében. Évszám nélkül, valószínűleg a XIX. század közepén.

V. RÉGI SZINLAPOK OPERAELŐADÁSOKRÓL.

135. **Arany üdö.** A Nemzeti Játékszínen fog-elő-adódní (1795). Bőjt-más havának 5-dik Napján Egy Énekes Játék III Felvonásokban; Sokaknak kívánságokra most harmincz-egy-gyedikszer. A Játtzó Személlyek, Verestói, Hunyadi, Sáska, Jantsó, Kótsi Jósef, Kontz, Josa, Kótsiné. Nemz. Szinh. Múzeuma Bp. tulajdona.
136. **Formenterai Remete.** 1796 Mártiusnak 11-ik Napján A Nemzeti Játék Színen fog előadódní egy énekes és érzékeny játék II Felvonásokban. A Játtzó Személlyek: Kontz, Verestói, Kontzné, Sáska, Hunyadi, Jantsó. Nemz. Szinh. Múz. Bp. tulajdona.
137. **A Kontraktus** 1802-dikben October 5-dik Napján A Nemzeti Játtzó Társaság igen mulatságos Nagy Operát fog eléadni 2 Felvonásban. A Kontraktus vagy Az el-változott vőlegények. A Musikája ama híres Ditterstől. A Játtzó Személlyek: Sáska, Sáskáné, Kótsiné Ernyiné, Láng, Ernyi, Kontz, Jantsó, Székely. Nemz. Szinh. Muz. Bp. tulajdona.
138. **A Tsörgő Sapka.** 1814 Aprilis 13-dik napján a Nemzeti Játtzó Társaság fog eléadni egy Vig Babonás Énekes Játékot ezen nevezet alatt. Játtzó Személlyek: Pergő, Láng, Némethi, Sáskáné, Jantsó, Néb Borbára, Sáska Biri, Máriskó, Anikó, Czelesztin, Kemény, Török, Kótsi, Kováts, Váradi, Ráttz, Láng Lajos. A Nemz. Szinh. Múzeuma Bp. tulajdona.
139. **Lindor és Izmene.** Egy Énekes Játék két felvonásokban. Nemzeti Játtzó Társaság 1796 Bőjt-elő Havában 18-dik napján. Szereplő személyek: Sáska, Verestói, Jantsó, Kótsiné, Kontz, Anna Mária, Kontzné, Nunyadi.
140. **Evander és Alcimna.** Egy itten még soha nem játtzottatott pásztortjáték három fel-vonásokban. Évszám nélkül A Nemzeti Játtzó Társaság Bőjt-Más Havának huszonharma-dik napján. Szereplő személyek: Óri Fülöp, Sáska János, Kótsi Jósef, Jantsó Pál, Keszezh Terézia, Kontz Jósef, Kótsiné, Verestói Mihály, Benkő László, Kontzné, Anna Mária.

- 141. Aniska az Udvarnál.** 1796 mártius 13-dik napján. A Nemzeti Játékszínen fog elő adatni egy énekes vig játék II felvonásokban. Szereplő személyek: Kontz, Sáska, Kontzné, B. M. Anna Mária, Jantsó.
- 142. Vig énekes quodlibet egy felvonásban.** A Nemzeti Játék színen fog elő adatni. 1828 november 16-dik napján. Részletek Tankrédből, Báthori Máriából. Személyek: Szágfi, Kubainé, Éder Therézia, Kubai, Kőszeghi, Udvarhelyi.
- 143. Ludas Matyi.** Kolozsvári Színház, 1840. március 29. Tünetményes Énekes Bohózat 3 felvonásban. Irta Balog István, muzsikáját Szerdahelyi.
- 144. Bájital.** Kolozsvár. Nemzeti Színház. 1845. februárius 25-kén. Vig opera. Két felvonásban. Donizettitől. Magyarra tette D. Fülöp S. Szereplő személyek: Szerdahelyi Nelli, Havi, Szerdahelyi, Zsivora, Haviné, Ércsey.
- 145. A'Rab.** Nemzeti Színház Kolozsvártt 1845. november 25-ke. Eredeti Színmű 3 felvonásban. Irta Szigligeti, Zenéjét szerkeszté Erkel F. Szereplő személyek: Károlyi, Szabó Krisztina, Erkelné, Gyulay, Katsvinszki, Latzkóné, Lukácsy Antónia, Hódi, Havi, Bartók, Döme, Szerdahelyi, Zolomi, Latzkó, Szerdahelyi Kálmán, Albisi, Szombati, Kovács, Nagy, Szentpéteriné.
- 146. Ezredleánya.** Kolozsvártt Nemzeti Színház 1845. november 11. Vig opera 2 felvonásban írta Scribe, zenéjét Donizetti, magyarra tette Egressy B. Személyzet: Haviné, Bartók, Szerdahelyi, Lukácsy Antónia, Havi, Szombati, Döme.
- 147. Férjem Kőszál.** Nemzeti Színház Kolozsvártt 1848. április 15-kén Feleki Miklós és Szákfy József igazgatásuk alatti dalszintársulat által e színpadon először. Új vigjáték 2 felvonásban, Cormon és Grange után fordította Csepregi Lajos. (Az előadást megelőzi magyar nyitány, szerző Doppler Károly a társulat karmestere A második felvonás első béli jelenetében Ernáni új operából egy közkedvességű bortal énekeltetik.
- 148. Lombardi című Verdi dalműből hármas dal.** Személyzet: Cuzzali C. asszony, Folinus, Stöger. Ördög Róbert dalmű magánydal, énekli K. Szerdahelyi Nelli. Alvajáró című dalmű végjelenete, személyzet: Stöger, Folinus, Cuzzali C. asszony, F. Josefa. Kolozsvártt 1851. június 28-kán Latzkóczy Ferdinand.

149. **A Fekete Dominó.** Vig daljáték három felv. Scribe után fordította Lengyel Dániel zenéjét szerezte Auber Kolozsvár 1852. március 30. Katzvinczki János és Latzkóczy Ferdinand igazgatása alatt K. Szerdahelyi Nelli javára. Személyzet: Stöger, Albisi, Follinus, Katzvinczki, K. Szerdahelyi Nelli, F. Josefa, Latzkócziné, Döméné, Palatkai.
150. **Próféta.** E színpadon negyedszer. Nemzeti Színház Kolozsvár, 1853. június 26-kán. Nagy Opera 5 felvonásban. Szövegét írta Scribe, fordították Egressy és Szerdahelyi, zenéjét Mayerbeer. Rendezi Szabó. Személyzet: Follinus, Sz. Nelli, Erdélyi B. Mezei, Szilágyi, Szerdahelyi Vasadi, Katzvinczki, Albisi.
151. **Lucia di Lammermoor.** Nemzeti Színház Kolozsvár 1853. április 19-kén. Drámai Daljáték három felv. Zenéjét szerezte Donizetti Cajetán, németből fordit. Egressy B. Személyzet: Mezei, Tábornszki, Follinus, Szilágyi, Vasadi, F. Josefa, Albisi. Katzvinczki János színigazgató.
152. **IV-ik Béla futása.** Nemzeti Színház 1854. december 26-kán Lángh Boldizsár igazgatása alatt. Történeti színmű 2 szakaszban dalokkal. Színpadon alkalmazta Somolki Ferencz, zenéjét Ruzitska. Személyzet: Lángh Boldizsár, Váradiné, Balogh Károly, Hirtling Mari, Bihari, Turcsányi, Gyulai, Szathmáry, Jakab, Krasznai.
153. **Kötelen tántolások, ugrások és pozitúrák.** Évszám nélkül, valószínűleg a XIX. század elejéről. Asszony havának 8-ik napján. Egy Hispániából ideérkezett társaság előadása a nemzeti játszó színen a tiszteletes Doctor Pataki Sámuel uram házában.
154. **Tékozló.** Tünetényes játék dalokkal három szakaszban. Írta Raimund, fordította Jakab István, zenéjét Kreutzer. Kolozsvártt 1858. február 7-én. Nemzeti Színház Lángh Boldizsár igazgatása alatt.
155. **Nabukodonozor.** Drámai opera négy szakaszban. Írta Sólara, zenéjét Verdi. Fordította Egressy. Nemzeti Színház 1858. december 7-én Havi Mihály igazgatása alatti dalszintársaság. Új opera e színpadon először. Mezei Vilmos jutalomjátéka. Személyzet: Mezei, Follinus, Baráti, Ferenczi Izabella, Singer Róza, Gerecs, Lángh Mária stb.
156. **Rigoletto** vagy az udvari bohóc és leánya. Komoly nagy opera négy felvonásban. Írta Piave, olaszból fordította Nádaszkai, zenéjét szerző Verdi. Nemzeti Színház 1858.

október 30-án. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Follinus, Mezei, Egedi Mari, Bokor, Singer Róza, Baranyiné, Baltha, Gerecs, stb.

157. Troubadour. 1858. november 6-án. Nemzeti Színház. Új opera a színpadon először. Nagy komoly opera négy részben. Irta Cammarano Salvator, zenéjét szerzette Verdi. Olaszból fordította Nádaskai Lajos. Személyzet: Mezei, Egedi Mari, Singer R., Follinus, Baráti, Alajos, Gerecs, Ferenczi Izabella, Szentkuthy.
158. Báléj. Irta Scribe, fordította Szerdahelyi József, Zenéjét írta Auber. Történeti francia daljáték 5 szakaszban. Nemzeti Színház Kolozsvárott 1858. december 18-án. Személyzet: Follinus, Mezei, Ferenczy, Morvai, Singer, Gerecs, Egedi, Bokor, stb.
159. Ernani. Nagy opera négy felvonás. Irta Piave, fordította Egressi Béni. Zenéjét írta Verdi. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1858. november 20-án. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Mezei, Baráti, Egedi Mária, Baranyiné, Follinus, Gerecs, Bartha, stb.
160. Belizár. Szomorú opera 3 szakaszban. Irta Camma Salvator, zenéjét Donizetti, fordította Gyergyai F. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1858. november 10. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Baráti, Mezei, Ferenczi Giza, Singer R. Neuhold, Langh Mária, Gerecs, Bokor, stb.
161. Linda. Nagy opera 3 szakaszban, írta Donizetti, olaszból fordította Egressi Béni. Nemzeti Színház, Kolozsvártt 1858. november 13-án. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Bokor, Follinus, Gerecs, Mezei, Lángh Mari, Szerdahelyi Nelli, Singer Róza, Bartha.
162. Hugonották. Nagy opera 5 felvonásban, írta Scribe, ford. Nádaskay Lajos, zenéjét Meyerbeer. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1861. február 27. Follinus János igazgatása alatti dalszintársulat Marczell Ákos jutalma. Személyzet: Szerdahelyi R., Egedi Mari, Szabó Ida, Pajor Anna, Pauli, Marczell, Follinus, stb.
163. Pracciosa a szép cigányleány. Melodráma 4 felvonásban. Irta Wolff, fordította Komlossi. Zenéjét írta Weber Károly Mária. Nemzeti Színház Kolozsvárt 1859. július 26-án. Havi Mihály igazgatása alatti dalszintársulat. Személyzet: Boér, Paulay, Szentkuthy, Bodorfiné, Bihari, Bokor, Alajosné, Bartha, Vadász, Boérné, Follinusné, stb.

- 164. Portici néma.** Nagy hős opera 5 felvonás. Irta Scribe, fordította Szilágyi Pál, zenéjét írta Auber. Gócs Ede karmester jutalma. Nemzeti Színház Kolozsvártt, 1859. január 15-én. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Neuhold, Singer Róza, Lángh Mari, Follinus, Eichner Ludmilla, Mezei, Bokor, Morvai Alajos, Szentkuti, Szabó Mózes, stb.
- 165. Bűvös Vadász.** Nagy látványos dalmű négy felvonásban. Irta Kind Friedrich, fordította Pály Elek. Zenéjét szerző Weber Károly Mária. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. január 25. Havi Mihály igazgatása alatt, Ferenczi Isabella javára. Személyzet: Gerecs, Bokor, Ferenczi Isabella, Egedi Mari, Mezei, Follinus, Simonyi, stb.
- 166. Norma.** Nagy opera két felvonásban. Irta Romani, fordította Szerdahelyi, zenéjét szerző Bellini. Nemzeti Színház Kolozsvártt, 1859. február 8. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Mezei, Szerdahelyi Nelli, Singer Rózsa, Lángh Mari, Follinus, Gerecs, stb.
- 167. Sevillei borbély.** Vig daljáték 3 felvonásban. Irta Romani Felix, zenéjét Rossini. Komáromi Lajos jutalomjátéka. Nemzeti Színház, Kolozsvártt 1859. február 3. Havi Mihály igazgatása alatt. Személyzet: Bokor, Szerdahelyi Nelli, Follinus, Komáromi, Bartha, Láng Mari, Gerecs, Baráti.
- 168. Hunyadi László.** Eredeti nemzeti dalmű 4 felvonás. Szövegét írta Egressi Béni. Zenéjét Erkel Ferenc. Nemzeti Színház. 1859. április 4. Havi Mihály igazgató jutalomjátéka. Személyzet: Havi, Gerecs, Follinus, Singer Róza, Egedi Mari, Ferenczi Isabella, Lángh Lajos, stb.
- 169. Nagy hangverseny.** Auer L. úr közreműködésével. Adja a cs. és kir. Nugent ezred zenekara. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. április 17. Havi Mihály igazgatása alatt. Auer Lipót számai: Mollique emlék magyar módra. Auer 13 éves volt.
- 170. Ördög Róbert.** Nagy opera 5 felvonásban, fordította Asztalos Pál. Zenéjét írta Meyerbeer. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. március 1-én. Havi Mihály igazgatása alatt dalszintársaság. E színpadon először. Személyzet: Follinus, Baráti, Egedi Mária, Singer Róza, Havi, Ferenczi Isabella, Bokor, Gerecs, Ferdinand, stb.
- 171. A zsidó hölgy.** Nagy opera 5 felvonásban. Irta Scribe, ford. Jakab István. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. március 24. Havi Mihály igazgatása alatt. Ellinger úr jutalmára. E

színpadon először. Személyzet: Simonyi, Singer, Egedi Mari, Baráti, Gerecs, Ellinger, Ferenczi Isabella, Mezei, stb. (A zeneszerző neve nincs a színlapon).

172. **Borgia Lucrétia.** Nagy komoly opera 3 felvonásban. Fordította Jakab, zenéjét szerző Donizetti. Ferenczi Isabella jutalmául adatik. Havi Mihály igazgatása alatt. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. június 18-án. Személyzet: Bodorfi, Ferenczi Isabella, Follinus, Singer R., Bartha, Gerecs, stb.
173. **Stradella vagy Dalnok és Bandita.** Regényes opera 3 felvonásban. Irta Friedrich. Fordította Havi Mihály. Zenéjét írta Flotow. Follinus János jutalma. E színpadon először. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. április 9-e. Személyzet: Bokor, Egedi Mária, Follinus, Havi, Mezei, Bartha, Vadász, Szabó, stb.
174. **Auer.** A bécsi és pesti konzervatóriumok végzett művész hazánk fiának hangversenye. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1859. április 14. Auer hegedű számai: Beriot hegedűverseny, Ábránd az Alvajáró operára Artott-tól, Éljen csárdás Ridley Kohnetől.
175. **Ráczek Frigyes, Zsófi és Viktor testvérek búcsuhangversenye.** A Nemzeti Színházban. 1855. július 21. Az előadott darabok: Változatok Medes, Hangverseny Cis moll Mayseder. Ábránd Vieuxtemps. Románc Vieuxtemps. Örök mozgony Paganini.
176. **Tell Vilmos.** Történeti nagy opera 5 felvonásban. Irta Johny. fordította Nádaskai Lajos. Zenéjét szerző Rossini. Karnagy Káldy Gyula. Follinus János igazgatása alatti dalszintársaság által adatott először 1865. március 20-án. Nemzeti Színház. Kolozsvártt. Személyzet: Tótfalussy, Dalnoki, Róza, Institoris, Csányi Gizella, Konti Pál, Odry, Fekter, Barna Lujza, Dalnoky, Follinus.
177. **Lucia di Lammermoor.** Drámai Daljáték 3 felvonásban. Zenéjét Donizetti. Olaszból fordította Egressi B. Adatik a Kolozsvári Dalszintársulat által. 1852. december 7-én. Személyzet: Mezei, K. Sz. Nelli, Follinus, Tóth Soma, Stöger, F. Josefa, Olajos.
178. **Bájital.** Új vig daljáték két felvonásban. Fordította Deáki Fülöp Sámuel. Irta Donitti Cajetan. Nemzeti Színház, 1840, május 7-én. Latabár Endre jutalom játéka.
179. **Zampa, vagy a Márvány Hölgy.** Vitézi nagyopera 3 felv. Zenéjét írta Herold. Fordította Szerdahelyi. Nemzeti Színház, Kolozsvártt, 1863. március 28. Follinus János igazgatása alatti Dalszintársaság. Tóthfalusi Gusztáv jutalom-

játéka. Személyzet: Boér, Pajor Anna, Lángh Lajos, Dalnoki, Albisi, Tóthfalusy, stb. (Selyem színlap).

- 180. Jön a Franczia.** Legújabb eredeti népszinmű Káldy Gyula zenéjével. Follinus János igazgatása alatti Dalszintársaság. Nemzeti Színház Kolozsvártt 1863. május 10. Első előadás. (Selyem színlap.)
- 181. Raczek Zsófia és Frigyes testvérek és művészek második és búcsú hangversenye.** Kolozsvártt Városi Redoute teremben. Évszám 1866 július 23. Műsor: Magyar Ábránd Hunyadiból Huber Károly. Andante és Rondo Bériot. Souvenir de Russie Vieuxtemps. Magyar Dal Ridley Kohné. Adagio Spohr, stb.
- 182. Műsorgyűjtemény kolozsvári hangversenyekről 1892 és 1918 között.** (Híresebb estélyek: Hubay Jenő 1892 március 28 Thomson Caesar 1892. nov. 25. Bianchi Bianca 1893. febr. 21. Gróf Zichy Géza hangversenye 1893. április 21. Ondricek Ferenc 1893. nov. 13. Burmester 1901. jan. 31. Marteau 1905. jan. 8. Suggia 1906. febr. 16., febr. 18. Vecsey Ferenc 1906. okt. 22. 1916. febr. 15. 1917. márc. 15. április 14. április 17. Brüsselles-i vonósnégyes. Schörg, Daucher, Miry, Gaillard 1906. nov. 15. 22. 1907. december 3. 1908. nov. 12. 1910. december 1. Kubelik 1907. január 12. 1915. december 6. Dohnányi 1907. márc. 19. április 2. 1916. január 26. Geyer Stefi 1907. okt. 4. 1909. jan. 2. Soldat Roeger vonósnégyes 1908. jan. 27. Cseh vonósnégyes 1908. márc. 12. Isaye Jenő, Dr. Gönczi M. 1908. febr. 20. Sauer Emil 1909. febr. 4. Orosz trio 1909. febr. 18. Szigeti József 1910. november 15. Jaques van Lier 1910. december 10. Godowsky Lipót 1911. jan. 10. Capet vonósnégyes nov. 28. Gabrilovitsch Ossip 1914. jan. 28. Pablo Casals 1914. febr. 22. Joan Manén 1914. márc. 9. Szendy Árpád 1914. márc. 27. Durigo Ilona 1916. január 6. Hubay—Szendy 1916, április 12. Pártos István 1917. március 29. Földessy Arnold 1917, november 13. A hangversenyek nagy része a Zenetársaság rendezésében folt le. A műsor gyűjtemény Dr. Léczfalvi Sipos Gábor tulajdona.
- 183. Műsorgyűjtemény autogramokkal, lapszemlékkel.** Veszprémy Lajos dr. tulajdona.
- 184. Operai színlapok gyűjteménye.** A Marosvásárhely 1860—65 között előadott művekről.

VI. FÉNYKÉPEK, KARCOK, NYOMATOK, FESTMÉNYEK.

185. Komjátszeghi Szentkirályi Mihály. (1772—1836) Kolozsvár sz. kir.-város fő- és királybírája. A Farkas utcai Nemzeti Színház építő-bizottságának jegyzője, tevékenyen vett részt a kolozsvári Zenekonzervatórium alapításánál is. Olajfestmény, festette Bergmann festőművész 1821-ben.
186. Komjátszeghi Szentkirályi Zsigmond. (1804—1871) Kolozsvár város polgármestere. A Magyar Tudományos Akadémia tagja. A Farkas-utcai Nemzeti Színháznak 1821 március 11.-én történt megnyitása alkalmából az általa írt és megzenésített ünnepi költeményt énekelték. Olajfestmény Bergmann festőművész képe 1821-ből.
187. Brassai Sámuel képe. Olajfestmény. Festette Vastagh György. Az Unitárius Kollégium tulajdona.
188. Brassai Sámuel szobra. Gipsz. szamosi Sóós Vilmos műve. Unitárius Kollégium tulajdona.
189. Haydn. Rézkarc. L. Benoist.
190. Nicolaus Daleyrac. Színes rézkarc. Cesarine rajza után.
191. Paisiello. Rézkarc. Mme Lebrun festménye után.
192. Liszt Ferenc. Kőnyomat. Barabás Miklós.
193. Ráczek Sophie, Victor, Friedrich. Közülük Sophie hegedűtanárnő volt a kolozsvári Zenekonzervatóriumban. A három csodagyerek mint utazó hegedűművész járta a világot. Kőnyomat, Deinert rajza.
194. Lavotta János. Kőnyomat rajz. B. Zoltán. Lavotta János karmestere volt a kolozsvári színháznak.
195. A kolozsvári Zenetársaság csoportképe. Fénykép.
196. A kolozsvári Zenetársaság vonósnégyese. (Kováts Kálmán, Dr. Veszprémy Lajos, Dr. Csiky Zoltán, Dr. Forrai.) Fénykép Dunky fivérek felv. Veszprémy Lajos dr. tulajdona.
197. A Zenetársaság muzsikálásairól fénykép felvételek. Veszprémy L. dr. tulajdona.
198. Kováts Kálmán. Kitűnő műkedvelő hegedűs és hegedűkészítő mester. Fényképfelvétel Veszprémy L. dr. tulajdona.
199. Orlowszky Frigyes. A Zenetársaság gondolkása. Fénykép. Veszprémy L. dr. tulajdona.

200. **Dr. Ruzitska Béláné szül. Ráczek Klára.** A kol. Zenetársaság kitűnő zongoristája. Fénykép Gárdi felv. Kolozsvár.
201. **Isaye Jenő.** Ceruzarajz, Birótól. Készült kolozsvári hangversenye alkalmából. (1908 február 20-án)
202. **Szendy Árpád.** Autogrammal ellátott rajz Birótól. Készült kolozsvári hangversenye alkalmával. (1914. március 27)
203. **Pablo Casals.** Ceruzarajz Birótól. Készült kolozsvári hangversenye alkalmával. A művész autogrammjával.
204. **Sauer Emil.** Ceruzarajz Birótól. Készült a művész kolozsvári hangversenye alkalmával. (1909. febr. 4.) A művész autogrammjával.
205. **Hubay Jenő.** Strelisky fényképe. Müller Ottó karnagy úrnak szeretetreméltó kíséremnek szives emlékül. Hubay Jenő. Kolozsvár, 1908. jan. 2.
206. **Retezár Katica.** Farkas Ödön dalainak volt előadója Kolozsváron. Fénykép E. Schmiegel fényképésztől 1934.
207. **Brassai Sámuel quartettjének képe.** (Boér Gergely, Sigmond Akos, Vaterflied és id. Ruzitska Béla). Amateur fénykép, melyen Brassai is rajta van. Dr. Ruzitska Béla egyet. tanár tulajdona.
208. **A kolozsvári Zenekonzervatórium zenekarának fényképe,** 1893. április havában. A Zenekonzervatórium tulajdona. Fénykép nagyítás.
209. **Farkas Ödön,** fényképe íróasztalánál. Nagyítás. A kolozsvári Zenekonzervatórium tulajdona.
210. **Ruzitska György (1789—1869)** zeneszerző fényképe. Nagyítás. Ruzitska Béla dr. egyet. tanár tulajdona.
211. **Brassai Sámuel síremléke.** Fénykép. Fotofilm Kolozsvár ajándéka.
213. **Farkas Ödön síremléke.** Fénykép nagyítás. Fotofilm, Kolozsvár ajándéka.
214. **Josef és Testvérei** énekes történelmi dráma három felvonásban (Mehul). A musikai egyesület jelentése. 1822-ből. Fényk.
215. **Hangjegyes fénykép.** Tótfalusi Kis Miklós siralmas énekéről. Mensurális lejegyzés.

216. **Cancionale** az az historiás enekes Könyv Heltai Gáspár Colosvarot 1574. A címlap fényképe.
217. **Sándor Erzsi** kamaraénekesnő a kolozsvári Farkas Udön tanítványa. Fénykép.
218. **Sándor Erzsi** kamarai énekesnővé történt kinevezési okmányának fotokopiája.
219. **Pauli Richard** a kolozsvári dalszínház híres tenoristája. Fénykép. Müller Ottó karnagynak ajánlva. Kalmár fényképész Budapest.

VII. EGYEBEK.

220. A zenebarátok és műkedvelők gyászjelentése Ruzitska György halála alkalmából tartandó engesztelő szentmiséről, melyen R. Gy. requiemjét játszották.
221. Gyászjelentés Ruzitska György haláláról. A jelentés dátuma 1869. XII. 3.
222. Gyászjelentés Ruzitska Béláné sz. Raczek Zsófia a kolozsvári zenekonzervatorium egykori hegedűtanárnőjének haláláról. Dátuma 1919. XII. 27. Ruzitska Béla egyet. tanár tulajdona.
223. Ruzitska György műveinek jegyzéke. Verzeichniss der Compositionen und Arrangements von G. Ruzitska. Eredeti összeállítás R. Gy.-nek. Ruzitska Béla egyet. t. tulajdona.
224. Skizzen aus meinen Jugendjahren. 1856. Kézirat. Ruzitska György lejegyzett emlékiratai. Ruzitska Béla e. t. tulajdona.
225. Az ország tükre. 1864 január 21-iki szám benne Ruzitska György könyvatos képével és Bartalus Istvánnak róla írott dolgozatával.
226. Paganini Nicolo bécsi hangversenyének eredeti műsora (1828. III. 29.) Műsoron saját versenyműve a campanellával, Sonata militare a G-huron, Larghetto és változatok Rossini Cenerentola c. operájának rondójára.
227. Belépti jegy a kolozsvári philharmoniai estélyekre. Évszám nélkül, valószínűleg a XIX. sz. közepéről.

- 228.** Reményi Ede hegedűművész eredeti levele szemerjei Demeter Károly kolozsvári ügyvédhez. 1866 okt. 29-én érkezett a címzethez. Herepey János múzeumi igazgató tulajdona Szepsiszentgyörgy.
- 229.** Farkas Ödön levele gróf Zichy Géza budapesti operai intendánshoz 1891 szept. 13-ról keltezve. A M. K. Operaház Emlék Gyűjteményéé.
- 230.** Emlékérem, melyet a Kolozsvári Zenekonzervátorium kapott az 1896 évi ezredéves országos kiállításon.
- 231.** A Kolozsvári Zenekonzervátorium nyomtatott Jövedelékimutatása az 1819. évből benne a növendékek névjegyzékével. A Kol. Konz. tulajdona.
- 232.** A Musikai Egyesület jelentése 1820 szept. 3.-ról. Nyomtatvány. A Kol. Konz. tulajdona.
- 233.** Gross Péter Jos. Dom. énektanár kéziratos beadványa a Musikai Egyesület középítő Biztosságához. 1820 június 10. napján.
- 234.** Bogdánffy postamester és zenekonzervátoriumi alapító fogalmazványa. A konzervátoriumi tanárok fogadalmának szövege. 1819. jun. 22. Eredeti kézirat. A Kol. Konzerv. tulajd.
- 235.** A Kolozsvári Musika Egyesület beadványa 1820-ból. Eredeti kézirat, aláírták Hollaki Antal előlülő, G. Bánffi Dénes egyesületi tag és Kovács Antal egyesületi jegyző. A Kolozsvári Konzervátorium tulajdona.
- 236.** Huszonöt év. Farkas Ödön jubileuma alkalmából. Kiadta a Kolozsvári Zene-Conservátorium választmánya 1906-ban.
- 236/a.** Liszt Ferenc díszmagyarban. Litográfia Schiertől. Csekey István egyetemi tanár tulajdona.
- 236/b.** Liszt Ferenc eredeti levele Mosonyi Mihályhoz. Róma, 1865. I. 4. Csekey István egyetemi tanár tulajdona.
- 236/c.** Liszt Ferenc első, nyomtatásban megjelent életrajza. Hamburg, 1841. Csekey István egyetemi tanár tulajdona.

SZÍNműVÉSZETI RÉSZ

SZINMŰVÉSZETI RÉSZ

237. Gróf Bánffy Györgyné belső-monostor utcai házában tartott „szini“ előadás darabja. (1765).
238. Akik a Farkas-utcai színház építési költségeire adakoztak. Gyűjtőív 1811-ből.
239. Pénztári kimutatás az 1854, márc. 17-iki előadásról (eredeti).
240. „Öt szomoru játék.“ Irta: Egy hazafi. (Bolyai Farkas. Nyomt. Szebenbe, 1817).
241. „Mátyás király lesz.“ Irta: Szigligeti. 1858. (Kézirat).
242. „A párisi per.“ Irta: Bolyai Farkas. (Nyomt. Marosvásárhelyen 1818).
243. Pesti Nemzeti Játékszini Zsebkönyv 1838-ra. (Wibourgi hôtél.)
244. Nemzeti Színházi Emlékkönyv. Kiadták: Kovács Elek és Jakab István. (Nyomt. Kolozsvárt 1856.)
245. „Michán családja“. Irta: Szigligeti. (1840).
246. Kolozsvári Magyar Játékszini Zsebkönyv 1841-dik évre. Kiadták: Arday János és Emödy Pál sugók. (Nyomt. Kolozsvártt 1841).
247. Nemzeti Színházi Emlékkönyv. Kiadta: Jakab István sugó. (Nyomt. Kolozsvártt 1857).
248. Nemzeti Színházi Emlék-könyv 1842. Május 5-dikről.
249. Bucsuvételi Nemzeti Színházi Könyv 1861-dik évre. Kiadta: Jakab István sugó. (Nyomt. Kolozsvár 1861).
250. Színházi Bucsú Emlény. 1861. Kiadta: Égeni Elek. (Nyomt. Miskolcon).
251. Színházi Emlény. Kiadta: Iván Nándor sugó. (Nyomt. Kasán 1862).

252. **Uj évi Nemzeti Színházi Zsebkönyv** 1866-dik évre. Kiadták: Babos Károly és Nagy György sugók. (Nyomt. Kolozsvártt 1866).
253. **Nemzeti Színházi Zsebkönyv** 1866-dik évre. Kiadta: Szentpétery Babos Károly. (Nyomt. Kolozsvártt 1866).
254. **Uj évi Színházi Zsebkönyv** 1867-dik évre. Kiadta: Kantay József sugó. (Nyomt. Aradon 1866).
255. **Színházi Bucsukönyv.** Kiadta: Kantay József sugó. (Nyomt. Aradon 1867).
256. **Emlény Follinus János társulatának idényéről.** Kiadta: a társulat sugója. (Nyomt. Temesvárott 1867).
257. **Follinus János színigazgató arcképe.** (Fénykép).
258. **Bucsuvételi Zsebkönyv.** 1868-dik évre. Kiadták: Jakab István és Nagy György sugók. (Nyomt. Kolozsvártt 1868).
259. **Nemzeti Színházi Zsebkönyv** 1869-dik évre. Kiadták: Jakab István és Nagy György sugók. (Nyomt. Kolozsvártt 1868).
260. **Színházi Emlény Follinus János társulatának idényéről.** Kiadta: Szabó Sándor sugó. (Nyomt. Aradon 1869).
261. **Uj Évi Nemzeti Színházi Zsebkönyv** 1870-dik évre. Kiadták: Jakab István és Nagy György sugók. (Nyomt. Kolozsv. 1870).
262. **Bucsuvételi Zsebkönyv** 1871-dik évre. Kiadták: Jakab István és Bodosi József sugók. (Nyomt. Marosvásárhelytt 1871).
263. **Bucsuvételi Nemzeti Színházi Zsebkönyv.** 1872-dik évre. Kiadták: Jakab István és Nagy György sugók. (Nyomt. Kolozsvártt 1872).
264. **Kolozsvári Nemzeti Színházi Zsebkönyv** 1874. Máj. 1-től 1878. Máj. 1-éig. Kiadta: A Nemzeti Színház Igazgatósága. (Nyomt. Kolozsvártt 1878).
265. **Magyar Szinvilág.** 1565—1872. Kiadta: Benkő Kálmán. (Nyomt. Buda-Pest 1873).
266. **A színészet könyve.** Irta: Egressy Gábor. (Szakács Andor hagyatékából). Nyomt. Pesten 1866.
267. **A magyar színészet évkönyve.** Névtár 1873-dik évre. Kiadta: Lenhardt Ede. (Nyomt. Pest 1873).

268. **Csepreghy Ferenc** Szinművei. „A sárga csikó“. (Nyomt. Budapest 1878).
269. **Az élet színpadai és a színpad coulissái tarka vázlatokban.** Irta: Mátrai B. Béla. (Szakács Andor hagyatékából). Nyomt. Kolozsvárt 1880.
270. **Színpadi tanulmányok.** Irta: Rakodczay Pál. (Nyomt. Budapest 1881).
271. **A színészet rendszere.** Irta: Rakodczay Pál. (Nyomt. Budapest 1884).
272. **Csepreghy Ferenc** szinművei. „A piros bugyelláris“. (Nyomt. Budapest 1878).
273. **Emlékkönyv az erdélyi magyar színészet száz éves jubileuma alkalmából.** Szerkesztette: Hegyesy Vilmos. (Nyomt. Kolozsvárt 1892).
274. **A kolozsvári nemzeti színház személyzete segítő egyletének alapszabályai.** 1897. (Kézirat).
275. **A Kolozsvári Nemzeti Színház Személyzete Segítő Egyletének Alapszabályai.** (Nyomt. Kolozsvárt 1898).
276. **A Kolozsvári Nemzeti Színház Törvénykönyve.** Kiadatott: 1881. május 1-én. (Nyomt. Kolozsvárt 1881).
277. **A Kolozsvári Nemzeti Színház segélyegyleti rendkívüli közgyűlési jegyzőkönyve.** 1897. (Szentgyörgyi István kézírása).
278. **Magyar Műsor a Kolozsvári Nemzeti Színházban** 1891. január 1-től február 19-ig. Kiadta: A Kolozsvári Nemzeti Színház Igazgatója. (Nyomt. Kolozsvár 1891).
279. **A Kolozsvári Nemzeti Színház babérkoszorúja,** melyet 1880 nyarán, Bécsben való 30 napos vendéjátéka alkalmából kapott a Bécsi Magyar Akadémia Olvasó és Társalgó Körétől.
280. **Szerepkiosztó könyv.** 1880. dec. 4—1882. máj. 10.
- 1882. nov. 26—1884. aug. 13.
- 1891. nov. 5.—1894. febr. 26.
- **A Kolozsvári Országos Nemzeti Színház színházaiában lejátszott szindarabok névjegyzéke** 1859-től.
- **A Kolozsvári Országos Nemzeti Színház műsora** 1861. jan. 1-től 1881. jan. 1-ig.

- A Kolozsvári Országos Nemzeti Színház színházaiban lejátszott szindarabok névjegyzéke 1871. jan. 1-től kezdve.
- A Kolozsvári Országos Nemzeti Színház színházaiban lejátszott darabok jegyzéke 1896. jan. hó 1-től. 1905. április hó. 1-ig.
- A Kolozsvári Országos Nemzeti Színház színházaiban lejátszott darabok névjegyzéke 1905. ápr. hó 1-től.
- A Dr. Janovics Jenő igazgató által Kolozsvárt, 1911./12. szini évadban rendezett „Magyar drámatörténelmi“ sorozatos előadások színlapjai.
- Dr. Janovics Jenő igazgató által rendezett „Antik drámák“ sorozatos előadásainak színlapjai. 1912—1913.
- Dr. Janovics Jenő igazgató által rendezett „Schakespeare ciklus“ színlapjai. 1913—1914.
- Magyar darabok sorozatos előadásainak színlapjai 1914.
- **Színlapok:** 1858. nov. 23-tól 1861. dec. 31-ig.
- 1862. jan. 1-től 1864. dec. 30-ig.
- 1865. jan. 1-től 1867. dec. 31-ig.
- 1868. jan. 1-től 1869. dec. 31-ig.
- 1870. jan. 1-től 1871. dec. 31-ig.
- 1874. jan. 1-től 1875. szept. 30-ig.
- 1918. aug. 14-től 1919. jul. 27-ig.
- 1919. aug. 20-tól 1920. aug. 31-ig.

281. Gyulay Ferenc. (bronz) Huszár Adolf műve.

282. Ujházy Ede. (gipsz) Lányi szobrászművész alkotása.

283. A Kolozsvári Nemzeti Színház babérkoszorúja, melyet, 1880. nyarán Bécsben való 30 napos vendéjátéka alkalmából kapott a Burg-színház világhírű művészeitől.

284. Színlap 1880-ból.

285. Színlap 1792-ből.

286. Színlap 1819-ből.

287. A Hamlet első magyar nyelvű előadásának színlapja. 1794.

288. Színlap 1795-ből.

289. Szinlap 1822-ből.
290. Szinlap 1829-ből.
291. Gyászlap. (oroszfái Pergő Czelesztin. 1858).
292. A Kolozsvári Nemzeti Színház szinlapja 1892-ből az erdélyi magyar színészet megalakulásának 100-ik évfordulóján.
293. A Kolozsvári Dráma és Dalszintársulat Szini Törvényei. (az 1800-as évek végéről).
294. A Kolozsvári Nemzeti Színház szinlapja 1906. jun. 17-ről. (Jászai Mari vendégfellépte).
295. A Farkas-utcai Színház. (Ács Ferenc festménye).
296. Jászai Mari relikviák.
297. 2 Szinlap 1840-ből.
298. Jantsó Pál levele. 1833. (Saját kézírás).
299. Székelyné Ungár Anna kendője.
300. Székelyné Ungár Anna levele Prielle Kornéliához. 1847. (Saját kézírás).
301. Prielle Kornélia levele Székelyné Ungár Annához. 1855. (Saját kézírás).
302. Erdély Országban A Nemzeti Színjátszó Társaság Eredete, Történet Esetei, s a Játékszin Felépülése. Kiadta: Könyves Máté a „Játékszini Koszorúban“. (Nyomt. Budapest 1834).
303. Székelyné Ungár Annához nyomtatott vers. Kolozsvár. 1835. jan. 3.
304. Váradi Miklós magyar színész-egyesületi ellenőrzési könyve. 1886.
305. Váradi Miklós illetmény-megállapító irata. Kolozsvár 1918.
306. Br. Bánffy Ferenc saját kézírású levele, melyben bizonyos összeget ajánl fel Váradi Miklós felsegélyezésére.
307. Déryné Széppataki Róza 2 arcképe. (Egyik könyvomat sajátkezű aláírás, másik színezett nyomtatott).
308. E. Kovács Gyulához nyomtatott vers 1871. nov. 25-ből.

309. Üdvözet Szigligetiné Pálmay Ilkához. Kolozsvár. 1878. okt. 9-én.
310. Színlap 1839-ből Déryné jutalomjátéka alkalmából.
311. 5 darab Shakespeare-illusztráció. (Allítólag Zichy Mihálytól).
312. Szentgyörgyi István a Kolozsvári Országos Nemzeti Színház Örökös Tagja. (fénykép).
313. Szallag. Szentgyörgyi István 25 éves színészi jubileuma alkalmából.
314. Farkas-utcai Színház. (Olaj-festmény). Marsalek műve.
315. Szentgyörgyi István relikviák.
316. „Bontják a Farkas-utcai magyar nemzeti színházat“. 1821—1935.-ig. (Gaál Ferenc olajfestménye.)
317. Szentgyörgyi István emlék-szallagok.
318. Csiky Gergely élete és művei. I. II. Irta: Dr. Janovics Jenő. Kolozsvár 1900.
319. Dr. Janovics Jenő és a színház. Irta: Imre Sándor. Kolozsvár 1924.
320. Dr. Janovics Jenő emlék album. 1894-től 1924-ig. Összeállította: Imre Sándor. Kolozsvár 1924.
321. Komédiások. Ditrói Mór emlék-iratai.
322. A magyar dráma irányai. Irta: Dr. Janovics Jenő. Bp. 1907.
323. Ady Endre egyetlen szindarabja. (Megjelent: a Nagyváradi Napló címtárában 1911.)
324. „Mátyás fia“. Szigligeti színművek. 1847.
325. „Egy óra. Tüneményes varázs-játék“. (Angolból fordította: Pály Elek. 1829.).
326. Sophokles: Oedipus király. (E. Kovács Gyula hagyatékából).
327. Székely befleheimes játék és lakodalmi ének. Irta: Dr. Lévai Lajos.
328. Magyar Színházi Lap. 1860. Első évfolyam.
329. Emlék-irataim. Irta: gr. Kinskyné Pálmay Ilka. Bp. 1912.

330. Shakespeare: III.-dik Rikárd király. 1878-iki kiadás. Szabadka.
331. Shakespeare: III.-dik Rikárd. Molnár György jegyzeti.
332. Korrajzok. (E. Kovács Gyula. 1896).
333. Régi dolgok régi színészetéről. Irta: Krecsányi Ignác. 1914.
334. A temesvári színészet története. Irta: Fekete Mihály.
335. Beszélykék és firkák. Irta: Szilágyi Pál. 1854. (Az első magyar színész nyugdíjaztatása emlékére).
336. A magyar színészet országos névtára. Naptár. 1872-ik évben. (Nyomt. Vác. 1872).
337. Ditrói Mór versei.
338. Festett világ. Irta: Egressy Akos. 1906.
339. A magyar dráma gyermek-kora. Irta: Kadocsai Lippich Elek. 1884.
340. Comoedia Erdély siralmas állapotjáról. Irta: Gyárfás Tihamér. 1909.
341. A magyar dráma fejlődése. Kiadta: Az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség. Budapest 1913.
342. Egy vándor színész naplója. Irta: Hollósy Mihály. 1904.
343. Pálczás színészek. Irta: Deréki Antal. Budapest. 1914.
344. Bevezető fejtegetések ifjúsági előadásokhoz. Irta: Csengeri János. Kolozsvár. 1901.
345. Bevezető fejtegetések ifjúsági előadásokhoz. Kiadta: A Színügyi Bizottság. Kolozsvár. 1904.
346. Bevezető fejtegetések ifjúsági előadásokhoz. Kiadta: a Színügyi Bizottság. Kolozsvár. 1909.
347. Szinlap 1836-ból.
348. Régi színész arcok a Farkas-utcai színház korából: Gabányi, Árpád, Kazal Biri. Rubos Árpád, Horváth Paula, Rátkai Márton, Mihálffy Károly, Hegedüs Gyula, Kassai Vidor, Ujházy Ede, Gál Gyula, Bercsényi Béla.
349. Régi színész arcok a Farkas-utcai színház korából: Turcsányi Olga, Perényi Margit, Hegedüs Szerafin, Károlyi Léona,

Fabialek Berta, Stephanidesz Károly, Váradi Miklósné, Tompa Kálmán, Kassai Károly, Fehér Gyula.

350. Szinlap 1836-ból.

351. Szinlap 1839-ből.

352. Régi színész arcok: Pergő Czelesztin, Jantsó Pál, Blaha Lujza, Szerdahelyi Kálmán, Szombathelyi Béla, Néb Mária, E. Kovács Gyula, Felek Miklós.

353. Régi színész arcok a Farkas-utcai színház korából: Hatala Györgyike, Hatala Györgyike P. Lukács Juliska, Károlyi Gabi, Barta Gyula, Bajor Riza, László Gyula, Székely Irén, Blaha Lujza, Küry Klára, Kassai Károly, Vécsey Géza.

354. Színész arcok a Hunyadi-téri színházból 1906. szept. 8-tól 1919. szept. 20-ig: Sugár Jolán, Pap Katinka, Küthy György, Báthory Giza, Nagy Ilonka, Hettyey Aranka, Pálmay Ilka, Sárosi Paula.

355. Bereczik Árpád: „Himfy dalai“ című vigjátékának szereplői.

356. Szinlap. 1840-ből.

357. Szinlap. 1840-ből.

358. Szinlap. 1840-ből.

359. Színész arcok a Hunyadi-téri színházból. 1906. szept. 8-tól 1919. szept. 20-ig: Sebestyén Géza, Mészáros Alajos, Körmeny Kálmán, Leövey Ló. Kertész Endre, Stephanidesz József, Nagy Gyula, Bay László, Horti Sándor, Kürthy György, Ujvári Lajos, Gálosi Zoltán.

360. Színész arcok a Hunyadi-téri színházból. 1906. szept. 8-tól 1919. szept. 20-ig: Simon Marcsa, Fáy Flóra, Izsáky Margit, P. Aldor Juliska, Szabados Piroska, Laczkó Aranka, Horvát Paula, Császáz Mária, Dezséry Emma, Pálmay Ilka, Szakács Andor, Tóvölgyi Margit, Hahnel Aranka, Hegyi Lili, Baranyai Jolán.

361. Színész arcok a Hunyadi-téri színházból. 1906. szept. 8-tól 1919. szept. 20-ig: Körmeny Kálmán, Csapó Jenő, Gál Gyula, Váradi Miklós, Koller János, Dr. Bánóczy Dezső, Kozma Hugó, Mészáros Alajos, Mátray Kálmán, Csapó Jenő, Várkonyi Mihály, Dr. Bródy Miklós.

362. A Hunyadi-téri színház. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.

363. Szinkör. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
364. Szinlap. 1840-ből.
365. Bölönyi József intendáns. (Fénykép).
366. br. Wesselényi Miklós, az erdélyi színészet nagy pártfogója. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
367. Gr. Eszterházy Kálmán intendáns. (Fénykép).
368. Szinlap 1840-ből.
369. Szinlap 1841-ből.
370. 3 színész sir a kolozsvári Házsongárdi temetőben. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
371. Szinlap 1846-ból.
372. A Rhédey ház, melyben megszületett az erdélyi magyar színjátszás. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
373. Pataky Sámuel-féle ház, ahol a magyar színészet 1793—1806-ig játszott. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete L. ajándéka.
374. A Farkas-utcai színház. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
375. A Farkas-utcai színház belseje lebontás előtt. (Fénykép).
376. A régi favázás szinkör, épült 1874-ben, lebontották 1908-ban. (Fénykép). „Fotofilm“ Fekete László ajándéka.
377. Szabó Bandi, Pálmay Ilka, Balogh Györgyné, Prielle Kornélia. (Fénykép).
378. Pálmay Ilka és Vidor Pál. (Fénykép).
379. 10 régi kolozsvári színészarc. (Fénykép).
380. Dezséry Gyula és Szentgyörgyi István: „A vén bakkancsos és fia a huszár“ c. népszínműben. (Fénykép).
381. Régi kolozsvári színészarcok. (12. fénykép).
382. Szinlap 1840-ből.
383. Szinlap 1840-ből.
384. Kelemen László és az első Magyar játszó szini társaság“. Irta: Lugosi Döme. Makó. 1927.

385. Nagy Imre kézírata. (Feleky pályázat 1890. nov.).
386. 50. év a színészetből. Irta: Szendrey Mihály. Arad. 1932.
387. Ujházi Ede: Régi színészekről. Budapest 1908.
388. Szinlap. 1841-ből.
389. Szinlap. 1841-ből.
390. Szinlap. 1840-ből.
391. A kakasülön. (Rézkarca).
392. Erkel Ferenc: „István király“ című dalművéből rézkarca.
393. A Kolozsvári Nemzeti Színház társulata, melyet 1919. szept. 30-án a románok kitelepítettek. (Fénykép).
394. Táray Ferenc, a Kolozsvári Nemzeti Színház jelenlegi igazgatója, mint a Budapesti Nemzeti Színház tagja egyik szerepében.
395. A Kolozsvári Magyar Színház társulatának bukaresti vendégjátéka 1925-ben. (Fénykép).
396. A Farkas-utcai Színház nyitásának szinlapja 1821 március 12-ről.
- A Farkas-utcai Színház utolsó előadásának szinlapja 1906. szept. 7-ről.
 - A Hunyadi-téri Színház első előadásának szinlapja. 1906. szept. 8-ról.
 - A Hunyadi-téri Színház utolsó magyar nyelvű előadásának szinlapja a megszállás előtt 1919. szept. 30-ról.
 - A Szinkör első előadásának szinlapja 1919. október 4-ről.
 - A Magyar Színház „Thália R.-T.“ a felszabadulás évében való utolsó előadásának szinlapja 1941. jun. 29-ről.
 - A Kolozsvári Nemzeti Színház 1941. november 9-diki megnyitó diszelőadásának szinlapja.
397. A Kolozsvári Hunyadi-téri országos nemzeti színház épületének első kapavágása. 1904. szept. hó 23-án. (Fénykép).
398. A Magyar Szinkör. (Vízfestmény). Tóth István műve.
399. Szerdahelyi Kálmán arcképe. (Marastoni József rajza, 1863).

400. Feleki Miklós arcképe. (Marastoni József rajza, 1863).
401. Egressy Gábor arcképe. (Marastoni József rajza. 1863).
402. Egressy Gábor, mint Coriolán és mint Garrick. (Színes nyomat).
403. Lendvay, mint Robin de Bois és mint III. Richard. (Színes nyomat).
404. Bulyovszkiné. (Barabás rajza 1853).
405. Kaiser Ernst Josefa, mint Recha Halévy „Zsidónő“ című dalművében. (Barabás rajza 1857).
406. Hollósi Kornélia. (Rézkarc).
407. Fehérváry Antal színigazgató. (Könyomat).
408. Csóka Sándor színigazgató. (Könyomat).
409. Lendvayné mint Ida Vörösmarty „Marót-bán“ című színjátékában. (Színes nyomat).
410. Lendvay mint Bánk bán. (Barabás rajza, színes nyomat).
411. L. Hollósy Kornélia mint királynő a „Hugonották-ban“. (Barabás rajza, 1857).
412. Szerdahelyi Kálmán. (Sajátkezű írás, Barabás rajza, 1850).
413. Szabó Mózes színész. (Döbrentei műve, miniatűr).
414. Fáncsi Ilka mint Julia „Romeo és Julia“ szomorújátékban. (Barabás rajza. 1857).
415. Bethlen Gábor fejedelem képe. 1626-ban fejedelemsége alatt adták ki az első magyar színjátszó szabadalomlevelet.
416. Gr. Bánffy György gubernátor, a magyar színjáték nagylelkű pártfogója.
417. Gr. Teleki József Erdély kormányzója. Az első 1000 forintot ő adta a Farkas-utcai színház építésére.
418. Gr. Wesselényi Ferencz, Magyarország nádora az erdélyi színészet lelkes pártfogója. (Marastoni József rajza 1855).
419. Lendvayné. (Sajátkezű írás, Barabás rajza 1848).
420. Komlóssy Ida. (Sajátkezű írás, Barabás rajza 1851).

421. Prielle Kornélia. (Barabás rajza 1858).
422. Hollósy Kornélia. (Barabás rajza 1846).
423. Hegedűsné Lina. (Barabás rajza 1859).
424. Bölöni Farkas Sándor, író. (Simó rajzai).
425. Szigligeti Ede, író. (Sajátkezű írás, Barabás rajza 1844).
426. Fánesi, mint Don José de Santaren. (Barabás színes rajza 1845).
427. 4 színész arc: Füredy Mihály, Szerdahelyi Kálmán, Réthy, ifj. Lendvay Márton. (Barabás rajza).
428. Tóth József. (Sajátkezű írás, Marastoni József rajza 1863).
429. E. Kovács Gyula. (Jakner Andor rajza 1899).
430. E. Kovács Gyula, a magyar színészet legnagyobb tragikusa. (Fénykép).
431. Pálmay Ilka. (Fénykép).
432. Váradi Miklós, a Kolozsvári Országos Nemzeti Színház örökös tagja, mint „Göndör Sándor“. (Fénykép).
433. Váradi Miklós, mint „Göndör Sándor“. (Sajátkezű írás, 1908. (Fénykép).
434. Elismerő oklevél Váradi Miklósnak a „Falu rossza“ és „Göndör Sándor“ 100-szori előadására alkalmából.
435. Várkonyi Mihály. (Égetett agyag. Kolozsvári Szeszák Ferenc műve).
436. Dezséry Gyula. (Égetett agyag). Szabó Vera műve.
437. Kótsi Patkó János. (Márvány). Róna József műve.
438. Ecsedi Kovács Gyula. (Márvány). Róna József műve.
439. Jászai Mari. (Márvány).
440. Szentgyörgyi István. (Márvány). Szabó Vera műve.
441. Az 1821-ben megnyílt Farkas-utcai Nemzeti Színház színpada felett elhelyezett eredeti címer.

A fennti emlékeket és kiállítási tárgyakat:

Kolozsvár thj. sz. kir város,
a budapesti Nemzeti Színház múzeuma,
a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatósága,
a marosvásárhelyi Református Kollégium könyvtára,
dr. Janovics Jenő úr és

Szita Oszkár a kolozsvári Nemzeti Színház correpetitora
bocsátották a kiállítás rendelkezésére.

S.D. (S)

16

8/2739282

Ara 50 fillér.